

**Az Országos Környezetvédelmi Tanács észrevételei
az FM/JgF/461/2016. ügyiratszámú, a hulladékról szóló 2012. évi
CLXXXV. törvény módosításáról készült előterjesztés tervezetéről**

Támogatjuk, hogy a jogharmonizációs kötelezettség teljesítése mellett a jogalkalmazási értelmezési és gyakorlati végrehajtási problémákat okozó előírások pontosítása és egyértelművé tétele is megtörténjen.

Ht. 5. § (2): A 4. § a) pontja szerinti módosítására javasoljuk, hogy csak az „illetve melléktermék” szöveg kerüljön hatályon kívül.

Ht. 14. § (1a): A bekezdés **1. § (1)** szerinti beépítésével egyetértünk, a megbízással történő hulladékszállítás (fuvarozás) végzéséhez valóban csak szállítási engedéllyel kell rendelkeznie a fuvarozónak. Megjegyezzük, hogy mellékes, hogy az átadó vagy az átvevő megbízásából (ti. hogy ki fizeti a fuvar) történik-e a szállítás.

Ugyanakkor az előterjesztés 1.3.1. pontjában szereplő indoklás szerinti rendezendő problémákból ez a kiegészítés csak egyre ad megoldást. Egyrészt nem tér ki a külső helyszíneken képződő, saját (karbantartó) tevékenységből származó hulladék saját telephelyre (üzemi gyűjtőhelyre) szállítására – amit mentesíteni kellene a szállítási engedély kötelezettség alól (de a megfelelő kísérő dokumentumok megkövetelésével, veszélyes hulladék esetén az ADR-nek megfelelően, adott esetben a gyűjtőjáratra vonatkozó szállító lap megkövetelésével). Másrészt éppen az ilyen esetekre kellene rögzíteni, hogy a saját hulladék saját telephelyek közötti szállítása nem minősül engedélyköteles gyűjtői tevékenységnek, hanem a termelő saját gyűjtési kötelezettségének része.

Megjegyezzük, hogy a hulladéktermelő definíciója értelmében a külső helyszínen végzett (szolgáltató) tevékenységből származó hulladék elszállítása és kezelésének megoldása akkor is a szolgáltató feladata – eltérő megállapodás hiányában – ha a külső helyszín más tulajdona (birtoka), és az ilyen hulladék, pl. kicserélt elromlott alkatrész szállítását is mentesíteni kellene a szállítási engedélyezés alól.

Ht. 34. § (9) Hatályát veszti: „hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződést az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer publikus felületén közzé kell tenni.”

Az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer publikus felületein a közszolgáltatási szerződést felváltó szerződéseket publikussá kell tenni annak érdekében, hogy – érintettként – a lakosság számára világosan kiderüljenek a kialakult jogviszonyok, a közszolgáltatás egyes szereplőinek jogai és kötelességei. Javasoljuk a szöveget ennek megfelelően átfogalmazni. Aggályos, hogy közpénzből finanszírozott, pont ilyen típusú adatok nyilvánossá tételére létrehozott információs rendszert azért nem használnak ki,

Országos Környezetvédelmi Tanács

mert jelenleg nem áll olyan fejlettségi szinten, amely a törvényi kötelezettségek betartását lehetővé tenné. Az OKIR rendszerét kellene a törvényhez igazítani, és nem fordítva. Önmagában problémás, hogy jelenlegi bonyolultságával, az aggregált adatok publikációjának visszatartásával semmilyen szinten nem szolgálja a szektor transzparenciáját a lakosság felé.

Ht. 39. § (1): A 2. § c) pontja szerinti kiegészítés gyakorlatilag kiveszi a közszolgáltatásból a háztartási veszélyes hulladékot. Az előterjesztés 1.3.3. pontja szerinti indoklás szerint erre azért van szükség, mert az ingatlanhasználó másnak is átadhatja veszélyes hulladékát (ez jogos), másrészt annak gyűjtésére a közszolgáltató nincs kötelezve. A módosított szöveggel több probléma is van:

- 1. Az ingatlanhasználónak akkor is elkülönítetten kell gyűjtenie a veszélyes hulladékot, ha nem a közszolgáltatónak adja át.
- 2. A csomagolási (nem veszélyes) hulladékot sem csak a közszolgáltatónak adhatja át (sőt a Ht. 24-25. §-ai ennek átvételét kimondottan a gyártó kötelezettségévé teszik).
- 3. A Ht. közszolgáltatóra vonatkozó szabályai (42. § (1), 43. § (3)) egyáltalán nem zárják ki a közszolgáltatásból a veszélyes hulladékot, viszont az elkülönítetten gyűjtött hulladék gyűjtését és elszállítását egyértelműen a kötelezettségévé teszi.
- 4. Ha már állami közfeladatról van szó, akkor éppen a háztartási veszélyes hulladék vegyestől történő elkülönített gyűjtésére és kezelésére kellene kiterjednie a közszolgáltatásnak (és a hulladékgyűjtő udvarok, valamint a lomtalanításkor külön szervezett veszélyes hulladék átvételi pontok éppen ezt a feladatot látják el). Ezek alapján kérjük a módosítás elhagyását.

Ht. 40. § (2): Az 1. § (2) bekezdésben javasolt új szöveg az eredeti szöveghez képest nem ad megoldást az előterjesztés 1.3.5. pontjában szereplő indoklásban foglalt problémára. A „jogosult ingatlanhasználó” beszúrása – annak definiálása nélkül – nem értelmezhető. A szórend megváltoztatása azt eredményezi, hogy sehol nem adható át veszélyes hulladék a közszolgáltatónak (a lomtalanítás során – és a fent említett veszélyes hulladék átvétel is többnyire közterületen történik). Javasoljuk a módosításnak csak a második felét megtartani a következő módon:

„(2) Lomtalanítás során az ingatlanhasználó közterületen csak nem veszélyes lomhulladékot helyezhet el, illetve adhat így át a közszolgáltatónak. A lomhulladék átadása csak a települési önkormányzat rendelete, illetőleg annak megfelelő közleménye szerinti helyen, időben és módon történhet.”

Ht. 64. §: Az 1. § (3) bekezdése szerinti módosítási javaslat a melléktermékre ismét egy kvázi környezetvédelmi engedélyezési eljárást vezet be, amelyben a melléktermék előállítóját kötelezi egy nyilatkozat benyújtására, és a környezetvédelmi hatóság igazolja a (mellék)termék megfelelőségét, azaz „engedélyezi” annak forgalomba hozatalát vagy felhasználását. Ugyanakkor nem derül ki, hogy mi történik akkor, ha a környezetvédelmi hatóság nem igazolja a megfelelőséget.

Országos Környezetvédelmi Tanács

A módosítás bevezetése esetén viszont egyetértünk a (2) bekezdés szerinti kivételek megfogalmazásával.

Véleményünk szerint azonban a melléktermék definícióját – bár azt nem a Ht. értelmező rendelkezései tartalmazzák – a Ht. 8. §-a egyértelműen megadja; melléktermék az az anyag vagy tárgy, amely olyan előállítási folyamat során *jön létre*, amelynek elsődleges célja nem ezen anyag vagy tárgy előállítása, és az előállított anyag vagy tárgy megfelel az a)-e) pontok szerinti feltételeknek. Tehát a melléktermék olyan termék, amelyet ugyan nem elsődleges céllal állítottak elő, de minden paraméterében megfelel a termék-forgalmazási (áru) kritériumoknak.

E megközelítéssel egyértelmű a gyártó felelőssége a (mellék)termék megfelelőségéért, ahol a hatóság szerepe az ellenőrzés (és nem megfelelőség igazolás – amelyre egyébként a környezetvédelmi hatóság nem is alkalmas, a feltételek értékelésére nincs felkészülve). Mindemellett indokolt a környezetvédelmi hatóság ellenőrzési jogkörének biztosítása arra az esetre, ha a gyártó a hulladékot mellékterméknek álcázná. Ezért javasoljuk az igazolási kényszert megfordítani, a hatóság azt igazolja, hogy a melléktermék nem felel meg a kritériumoknak:

„64. § (1) Ha valamely gazdálkodó szervezet melléktermékként kezel olyan anyagot vagy tárgyat, amely nem felel meg a 8. § szerinti feltételeknek és így környezetszennyezést okoz, köteles az anyagot vagy tárgyat hulladékként besorolni és a hulladékgazdálkodás vonatkozó szabályai szerint eljárni. A hulladékként történő besorolásról, valamint a környezetszennyezés elkerülésére tett intézkedésekről a környezetvédelmi hatóságot értesíteni kell.

(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben a környezetvédelmi hatóság dönt, hogy folytatható-e az anyag vagy tárgy melléktermékként történő kezelése, vagy azt hulladékként kell kezelni.”

Ht. 68. § (2): Az 1. § (4) bekezdése szerint a lerakási járulék fizetési kötelezettség kiegészülne az „R10 hasznosítási művelet”-tel (talajban történő hasznosítás, amely mezőgazdasági vagy ökológiai szempontból előnyös). Egy hasznosítási művelet lerakási járulékkel történő megterhelését elvileg sem támogatjuk, teljesen ellentétes a hulladékhiérarchia elveivel. A hulladék kezelője nem érdekelt plusz költség, munka, ráfordítás után talajban történő hasznosítással kezelni az adott hulladékot, ha azonos mértékű járulékot kell fizetnie utána, mintha egyszerűen (bármilyen további manipuláció nélkül) lerakná. Ugyanakkor a művelet tartalma nem is fedti le az előterjesztés 1.3.8. pontjában indoklásként megadott problémát. Az inert lerakónak hulladéklerakási engedéllyel kell rendelkeznie, nem hasznosítási engedéllyel, ami nem a hatóságok mérlegelésétől függ. Az ilyen „belső” problémát a hatóságok felügyeleti szervének kell „belső” intézkedésekkel rendezni. A hulladéklerakóban történő elhelyezése lerakás, rekultivációnál történő felhasználása pedig hasznosítás. Jogszabályi úton, és annak alapján a rekultivációs engedélyben kell viszont azt tisztázni, hogy milyen hulladék milyen előkezeléssel használható fel rekultiválásra.

OKT Titkárság: 1055 Budapest, Kossuth tér 11.

Postacím: 1860 Bp.

Telefon: 1- 79 51063, 1- 79 53699. Fax: 1- 79 50429.

E-mail: okttitk@fm.gov.hu

www.oktt.hu

5. melléklet 2. pont: A 2. melléklet szerint módosított lerakási járulék táblázat előterjesztés 1.3.13. pontjában adott indoklása azt mutatja, hogy a nem veszélyes hulladék lerakás járulékmentessége milyen értelmezési trükkökhöz vezet. A javaslattal ezek a problémák megoldódnak, mivel a táblázat új 5. pontja értelmében negyedévente egységesen 6000.- Ft-ot kell fizetni minden A, B1B¹ és B3 lerakóban lerakott hulladékért. Ezeken kívül a hazai szabályozás szerint csak C kategória van még, amelyet a 2. pont fed le. Tekintve, hogy ezeken kívül másmilyen hulladéklerakás tilos, az egyszerűsítés érdekében javasoljuk a következőt a kissé túlbonyolított táblázat helyett:

„2. 2. Hulladéklerakási járulékfizetéssel érintett hulladék fajtája, jellege, típusa (i) Minden hulladék, ha azt a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló miniszteri rendelet szerinti inerthulladék-lerakóban (A kategória) vagy nem veszélyeshulladék-lerakóban (B1b vagy B3 alkategória) vagy veszélyeshulladék-lerakóban (C kategória) helyezik el.

Ez esetben természetesen az „(i)” a képletből is elhagyható. Emellett megszűnnének az 1. pont szerinti besorolási nézeteltérések, elkerülhető lenne, hogy a hatóság olyan termelési hulladék típusokat próbáljon települési hulladékká nyilvánítani, amelyek nem tartoznak a hulladékjegyzék 20-as főcsoportjába.

Mindemellett a hulladékjegyzék 19-es és 15-ös főcsoportjába tartozó hulladékok kérdése – a lerakási járuléktól függetlenül is – rendezendő. Az előterjesztés 1.3.13. indokló részében szerepel, hogy a 20-as főcsoportba tartozó települési hulladék típusok előkezelés után a 19 főcsoportba kerülnek átsorolásra, azonban ezzel változatlanul a települési hulladékkörben maradnak. Korábban, a mechanikai kezelésen áteső, 19-be sorolt hulladék esetében az volt a hatósági gyakorlat, hogy a 19-be sorolással megszűnik a hulladék települési jellege, ezért a szerves lerakásra vonatkozóan a települési hulladékkörön kívüli, szigorúbb szabályokat kell alkalmazni. Hasznos lenne, ha az indokló részben szereplő állásfoglalás valamilyen formában a joganyag részévé válna, ezzel elkerülhetőek lennének a további jogértelmezési viták.

A 1501-be tartozó települési hulladék problémája egyidős az EWC kódlista megjelenésével. A kérdés azóta sem került rendezésre, szükséges lenne pontos, szabatos definíciót adni, hogyan különíthetők el a 1501 csoport települési és nem települési hulladékai.

Álláspontunk szerint nem indokolt a települési hulladék égetéséből származó nem veszélyes hulladék (salak és hamu) kivétele a lerakási járulék kötelezettség alól, ugyanis a valóságban lerakás történik. Javasoljuk ugyanakkor a differenciált járulék megállapítást,

¹ Felhívjuk a figyelmet arra, hogy nem veszélyes ipari hulladékok megadóztatásának eredményeként a Mátrai Erómű 11 Mrd, a Vértesi Erómű mintegy 2 Mrd Ft lerakási adót lesz kénytelen fizetni.

Országos Környezetvédelmi Tanács

amely figyelembe veszi a hulladék mennyiségét, környezeti veszélyességét, és a hasznosítási lehetőségeket.

A nem említett módosítási javaslatokkal kapcsolatban nincs kifogásunk.

Nem tér viszont ki a tervezet az előkezelés azon problémájára, amelynek megoldását a következők szerint szintén fontosnak tartjuk.

A gazdasági életben gyakran előfordul, hogy a hulladéktermelő – azt megelőzően, hogy a tevékenysége során képződő hulladékot a Ht. 31. § (2) bekezdés b)–h) pontja szerinti szereplők valamelyikének átadná – annak előkezelését, vagy az előkezelési műveletek egy részét nem saját maga végzi el, hanem azt egy szolgáltatóval végezteti el a gazdasági tevékenységébe integráltan, a saját telephelyén, a saját vagy a szolgáltató által biztosított berendezéssel. Ilyen esetben a jelenlegi szabályozás értelmében a szolgáltatónak telepengedéllyel kellene rendelkeznie a megrendelő telephelyén belül, a virtuális telephelyek közötti hulladékmozgásokhoz szállítási engedélyre lenne szükség, és mivel az előkezelés idejére a hulladék a szolgáltató birtokába kerül, azt már csak hulladékkezelőnek adhatná át, a megbízójának nem. Az ilyen előkezelés jogilag is megvalósíthatóvá tétele érdekében javasoljuk a Ht. 31. §-át a következő, (4a) bekezdéssel kiegészíteni:

„(4a) Ha az eredeti hulladéktermelő a hulladék előkezeléséről a saját telephelyén maga gondoskodik, a telepített vagy mobil előkezelő berendezések üzemeltetéséhez (részben vagy egészben) igénybe veheti annak a gazdálkodó szervezetnek a szolgáltatását, amely gazdálkodó szervezet a székhelye vagy a telephelye szerint illetékes környezetvédelmi hatóság engedélyével rendelkezik az adott hulladékgazdálkodási tevékenység végzésére. Ebben az esetben az előkezelő berendezések üzemeltetésével megbízott gazdálkodó szervezet nem válik hulladékbirtokossá.”

Kérjük javaslataink figyelembe vételét.

2016. április 11.